

Številka: 326-01-2/2020/3
Ljubljana, 17. 1. 2020

Predlog

Državni svet Republike Slovenije je na 25. seji 22. 1. 2020, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), obravnaval Vprašanje Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj v zvezi s celovitim reševanjem problematike lastništva kategoriziranih občinskih (in državnih) cest, ki tečejo preko zemljišč v lasti fizičnih oseb, ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 in 95/09-odl. US in 21/13-ZFDO-F) sprejel naslednji

S K L E P:

Državni svet Republike Slovenije podpira vprašanje Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in predlaga Vladi Republike Slovenije, da vprašanje prouči in nanj odgovori.

Vprašanje Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj se glasi:

Ali Vlada Republike Slovenije načrtuje celovito ureditev področja lastništva kategoriziranih občinskih (in državnih) cest, ki tečejo preko zasebnih zemljišč, kdaj in na kakšen način?

Obrazložitev:

Neurejenost lastninskih razmerij v zvezi z javnimi cestami, ki tečejo po zasebnih zemljiščih, izhaja še iz preteklega družbenega sistema in so ga občine podedovale. Na dolžnost urejanja tovrstne problematike opozarja tudi Ustavno sodišče, ki od 2011 praviloma presoja v korist lastnikov zemljišč in razveljavlja občinske odloke o kategorizaciji občinskih cest, če občina z lastnikom ni sklenila pravnega posla za pridobitev zemljišča ali ga ni razlastila.

Državni svet je v preteklem mandatu tej problematiki namenil veliko pozornosti, med drugim je 30. 3. 2015 organiziral posvet z naslovom Urejanje problematike kategorizacije občinskih cest, ki potekajo preko zasebnih zemljišč, in na podlagi opravljene razprave oblikoval zaključke posveta. Med drugim je bilo ugotovljeno, da ZJC-B (Ur. l. RS, št. 92/05) sicer omogoča poenostavljen postopek razlastitve lastnikov zemljišč, preko katerih tečejo obstoječe občinske javne ceste in na katerih se odvija javni cestni promet, vendar občine teh postopkov zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ne sprožajo, ker morajo lastnikom najprej predložiti ponudbo za odkup zemljišč. Občine nimajo zgolj stroškov zaradi izplačil odškodnin (ali nadomestil v naravi), ampak tudi za odmero zemljišč in ureditev cest v katastrskih evidencah ter

ureditev lastništva v zemljiški knjigi. Prav tako je Državni svet v preteklem mandatu 11. 10. 2017, na podlagi pobude enega od takratnih županov, določil besedilo Predloga zakona o ureditvi lastništva javnih cest (EPA 2284-VII) in predlagal poenostavitev postopkov za ureditev lastniških razmerij na nepremičninah, na katerih so zgrajene javne ceste oz. poti, ki se uporabljajo za javni cestni promet, in sicer na domnevi priposestvanja - nepremičnina pod cestnim telesom javne ceste je v javni lasti, če je na njej več kot 20 let zgrajena javna cesta, lastnik pa temu ni nikoli oporekal. Medtem ko so bili poslanci Državnega zbora enotnega mnenja, da je problematika pereča in bi jo morali že zdavnaj urediti, pa je bil predlog zakona zaradi pomislekov o morebitni neustavnosti predlaganih rešitev na koncu zavrnjen.

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj ugotavlja, da se občine sicer zavedajo, da reševanje tega vprašanja sodi v njihovo izvirno pristojnost in si jo želijo reševati, vendar je problematika tako obsežna, da je ni moč parcialno reševati po občinah, ampak so nujne sistemske rešitve, ki bodo dale ustavno skladno pravno podlago za enoten način urejanja lastništva javne infrastrukture na nivoju države. Obenem je treba občinam za te namene zagotoviti ustrezen obseg finančnih sredstev, še posebej glede na sedanjo finančno situacijo, ko se jim iz leta v leto znižujejo sredstva.

Ureditev navedene problematike priporoča tudi Varuh človekovih pravic. Kot izhaja iz njegovega zadnjega letnega poročila (za leto 2018), Varuh priporoča Vladi, naj pripravi, sprejme in zagotovi izvedbo konkretnih ukrepov za ureditev lastništva vseh kategoriziranih cest, ki tečejo po zasebnih zemljiščih.

Glede na navedeno se postavlja vprašanje, če Vlada Republike Slovenije načrtuje celovito zakonsko ureditev problematike lastništva kategoriziranih občinskih (in državnih) cest, ki tečejo preko zemljišč v lasti fizičnih oseb, ali pa bo zakonodajno pobudo moral ponovno pripraviti in vložiti Državni svet. Omenjena problematika je namreč še vedno zelo aktualna, saj se občine srečujejo z vedno večjimi težavami pri njenem urejanju. Zahteve in pričakovanja lastnikov zemljišč so vedno višja, občine pa jim zaradi omejenih finančnih zmožnosti niso sposobne slediti, zato Državni svet meni, da je nujna natančnejša zakonska ureditev omenjene problematike.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije, da vprašanje prouči in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) nanj v roku 30 dni odgovori.